

Kapitalizmin krizi derinleşirken Türkiye Komünist Partisi'nin devrimci görevleri

1.1 Kapitalizmin bugün uluslararası ölçekte yaşamakta olduğu krizin siyasal ve toplumsal sonuçlarının anlaşılabilirliği ve bundan sonrasına ilişkin kestirimlerde bulunulabilmesi için dar kapsamlı analizlerden kaçınmak gerekmektedir. ABD başta olmak üzere, emperyalist merkezlerdeki finans piyasalarında yaşanan çöküşle tetiklenmiş olması, kapitalist ekonomilerdeki gelişmeyi yalnızca "mali kriz" olarak adlandırmak için yeterli bir kanıt olamaz. Kriz, kapitalist üretim ilişkilerine içkin dinamiklerde yaşanan sarsıcı tıkanmanın; kapitalizmin en yüksek aşaması emperyalizmin çürüyen ve asalak yapısının; 1980'lerden beri, emek ile sermaye arasındaki dengelerin kesintisiz bir biçimde sermaye lehine gelişmesinden yararlanan açgözlü kapitalist sınıfın dizginlenemeyen kâr arayışının; emperyalist sistem içinde süregiden rekabet ve çelişkilerin; emperyalizmin dünya ölçeğinde istediği siyasal dönüşümleri gerçekleştirmede karşılaştığı sıkıntıların ürünüdür. Bu kriz durup dururken ve beklenmedik bir anda ortaya çıkmamıştır. Bugün yaşananlar, yaklaşık 15 yıldır kendini gösteren ve kapitalist dünyanın değişik noktalarında meydana gelen patlamalarla derinleşen krizin bir uzantısıdır.

1.2 Yaşanmakta olan krize "kapitalizmin kendi iç çelişki ve sorunlarını çözmek konusundaki acizliği"ni göstermek açısından özel bir rol biçilmemelidir. Burjuva ideologlarının açık bir hesapla ve Marksizmin otoritesini bu kez farklı yöntemlerle sarsmak için ortaya attıkları "acaba Marx haklı mıydı" sorusunun yanıtlanması için 2008 krizine gereksinim yoktur. Kapitalizm, ilk dönemlerinden itibaren, ama özellikle 150-160 yıldır hep krizlere sürüklenmiş ve kendisini kalıcı bir istikrara kavuşturmak için ortaya atılan bütün reçeteleri kusmuştur.

1.3 Kapitalizmin bu krizle birlikte yeni yönelimlere gireceği konusunda yaratılan beklentilerin gerçek yaşamda bir karşılığı bulunmamaktadır. Sermayenin aşırı yoğunlaşması, tekellerin karşılıklarına çıkan her şeyi yutma eğilimi, üretimden kaçış ve sermayenin spekülasyon kazanç peşinde koşması, sermaye hareketlerinin üretimin yapısında yarattığı istikrarsızlık, hizmet sektöründeki aşırı şişme, toplumsal yaşamın her noktasının metalaştırılması ve kamusal alanın tasfiyesi, kapitalizmin krizinin temellerinde yatan olgular olmakla birlikte aynı zamanda krizden çıkış için uluslararası sermayenin ve bir sistem olarak emperyalizmin vereceği sınıf refleksinin vazgeçilmez öğeleri de olacaktır. Sosyal politika başlığında değerlendirilebilecek ya da piyasayı düzenlemek için atılacak adımlar ne olursa olsun, krizin kapitalizmin yukarıda bazıları sıraladığımız tarihsel eğilimlerinde bir değişiklik yaratması söz konusu olamaz. Özet ve baskın bir özellik olarak tekelleşme, krizle birlikte hız kazanacak, önümüzdeki dönemin toplumsal ve siyasal yapısına ciddi etkilerde bulunacaktır.

1.4 Bu bağlamda dünya kapitalizminin içinden geçmekte olduğu kriz sürecinin, Keynesyen uygulamaların sona ermesiyle başlayan, 1973 petrol kriziyle tökezleyen, 80'lerden itibaren piyasacı / kuralsızlaştırıcı / özelleştirmeci "neo-liberal" politikaların tırmanmasıyla devam eden uzun bir dalgalanın sonuna işaret ettiği ve kapitalizmin "yeni arayışlar"a yöneleceği doğrultusundaki iddialara da ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Bir yeni dönem adlandırması peşinde koşarken, sermayenin söz konusu "neo-liberal" politikaları daha azgınca uygulamaya kalkışacağı gerçeği göz ardı edilmemelidir. Kapitalizm krizden "kendisini yenileyerek" değil, "neo-liberalizm" olarak adlandırılan söz konusu birikim rejimini daha fütursuzca uygulayarak çıkmaya çalışacaktır. Çare olarak ancak "düzenleyici savaşlar" ve daha fazla piyasacılık öngören, emlak ve bilişim gibi patlakların ardından şişirilip patlatılabilecek yeni sektörler arayan ve finansal spekülasyonlar gerçekleştirmek dışında bir ufku olmayan bu sömür sistemi, azgınca saldırılarını sürdürürken, mezar kazıcılarının eline bu "tırmanış"a ve onun kriz döngüsüne "son kriz" damgasını vurabilmeleri için gereken olanakları daha çok vermektedir.

1.5 Kapitalizmin uluslararası krizine ve krizin Türkiye'deki gelişimine ilişkin partinin doğrudan ve dolaylı yayınlarında yer verilen haber, yorum ve analizler daha şimdiden anlamlı bir kaynak oluşturmaktadır. Krizin gelmekte olduğunu 2006 ortalarından itibaren ısrarla vurgulayan ve özelliklerine ilişkin bugün doğrulanan ipuçları veren partimizin önümüzdeki birkaç ay içinde, Türkiye işçi sınıfı hareketinin yaşamsal hale gelen silkinişine veri sunan ve partinin siyasal hedeflerine ince ayar verilebilmesi için gerekli bilimsel girdileri sağlayan kapsamlı bir "Kriz" çalışmasına gereksinimi vardır. Türkiye Komünist Partisi'nin Dokuzuncu Kongresi, partinin yetkili kurullarına, başta partili ve partili olmayan ekonomistler olmak üzere, ülkedeki ve dünyadaki marksist birikimin yarattığı olanaklardan yararlanarak bu çalışmayı 15 Haziran 2009 tarihine kadar bitirme görevini verir. Bu görev aynı zamanda, krizin nedenleri ve sonuçları konusunda bilim insanı sorumluluğuyla hareket eden Türkiyeli birçok ekonomistin emeğine saygı anlamını da taşıyacaktır.

2.1 Krizin nedenlerini kavramak, uluslararası sermayenin kriz koşullarındaki davranışlarını izlemek ve sınıf mücadelelerinin hangi biçimler alabileceğini öngörmek için gereken kilit kavram "emperyalizm"dır. Emperyalizm olgusunu görmezden gelen ya da geçiştiren her tür değerlendirme bir kenara konmalıdır. Emperyalizm ve sosyalist devrimler çağındaysak, bugünkü krizin sosyalist devrimler için yarattığı fırsatlar, aynı krizin emperyalizmin gerici ve karşı-devrimci yönelimleriyle birlikte ele alınmalıdır.

2.2 Emperyalist dünyaya baktığımızda kriz sürecinin daha gerici, daha otoriter ve daha militarist politikaları gündeme getireceği genel bir doğrudur. Bu politikaların emperyalist merkezlerle bağımlı ülkelere farklı biçimde yansıtacağı açık olmakla birlikte ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi başat kapitalist ülkelere başlayarak gelişmiş ülkelerde emekçi sınıfların durumunda kısmi bir iyileşme anlamına gelecek, son 30 yılın ağır saldırılarını dengeleyici uygulamaların devreye sokulmasını beklemek hayaldir. Kapitalist devletlerin krize dönük önlem ve çıkış arayışlarının merkezinde "batan ya da zor durumdaki bazı büyük şirketleri kurtarmak" vardır. Kamu harcamalarında gerçekleşecek artışın, üretimi durma noktasına getiren talep daralmasını tersine çevirecek adımların, finans sistemindeki dağılmayı toparlamaya dönük müdahale ve kısmi devletleştirmelerin emekçi kitleleri rahatlatması mümkün değildir. Buna karşılık emperyalizmin emeğe ve bağımlı ülkelere dönük saldırısının daha fazla şiddetleneceği açıktır.

2.3 Krizin, emperyalizmi emek cephesinin direnci ve karşı ataklarının yokluğunda, daha evcil, barışçıl ve itidalli bir evreye zorlayacağı düşüncesi, Barack Obama'nın ABD Başkanlığına seçilmesinin yarattığı tehlikeli iyimserlikle birleştiğinde dünya solunu ölümcül bir yanılsama sürüklemeye potansiyeline sahiptir. İşçi sınıfı hareketinin ve yüz milyonlarca yoksulun karşı koyuşu olmaksızın, emperyalizmin nesnel ve öznel nedenlerle faşizan bir yakın gelecek kurgusundan vazgeçmeyeceği bilinmelidir.

2.4 Emperyalist ülkelerin hareket alanını belli ölçülerde sınırlayan emperyalist odaklar arası rekabet gerçilik, faşizm ve savaş tehdidini ortadan kaldırmaz. Tam tersine emperyalistler arasındaki iç çelişkilerin bölgesel ya da dünya çapında savaşları tetiklediği tarih boyunca görülmüştür. Rusya, Çin Halk Cumhuriyeti gibi aktörlerin uluslararası arenada farklı ağırlıklar koymaya başlaması da tek başına barışın teminatı olamaz. Kapitalist Rusya'nın ve kapitalist dünya pazarlarına eklenme sürecinde ciddi yol alan Çin'in, Latin Amerika ülkeleri ve İran gibi güçleri yanlarına alarak emperyalist dünya düzenine alternatif oluşturma yetenekleri abartılmamalıdır. Bu uluslararası aktörler, emperyalizme karşı mücadelede işçi sınıfına zafer değil, zaman kazandırabilir.

3.1 Krizin yakın dönemde Türkiye'deki en önemli sonucu işsiz sayısındaki trajik artıştır. Zaten yüzde 20'lerin üzerinde seyreden gerçek işsiz oranının hızla yükselişine, ortalama ücretlerin ani düşüşü eşlik etmektedir. İşsizliği artıran mekanizmalar üç koldan ilerlemektedir. Bunlardan ilki, talep daralması nedeniyle gerçekten tutunamayan ve kaynak sıkıntısı yaşayan küçük ve orta işletmelerin kapanması ya da üretimi yavaşlatmasıdır. İkincisi, bazı şirketlerin yeterince kârlı olmadığını düşündükleri alanlardan çekilmeye başlamalarıdır. Son dönemde uygulamaya geçirilen piyasacı düzenlemeler, Türkiye'de iç pazara yönelik sanayi üretiminin birçok sektörde kârlı olmaktan çıkmasına yol açmaktadır. Önümüzdeki dönemde sanayi ürünlerinin yerini ithal mallara bırakması, ihracata yönelik üretimde yaşanmaya başlanan pazar sorunlarının da ağırlaşması, yani imalat sanayinin görece ağırlığını yitirmesi sürecinin hızlanması beklenmelidir. Üçüncü olarak, krizden yararlanarak daha düşük ücretle ve güvencesiz işçi çalıştırmak isteyen patronların yenilerini almak üzere işçi çıkarmasından söz edebiliriz. Toplamda, işsiz sayısındaki kaçınılmaz artışın yanı sıra, reel ücretlerde radikal bir düşüş ve güçlü bir tekelleşme eğilimi ile karşı karşıyayız. Bu tabloda sürecin orta vadede yaratacağı toplumsal tepkileri örgütlü ve sistematik hale getirmek kadar, işten çıkarmaların yarattığı anlık öfkeyi siyasallaştırmak da önem kazanmaktadır. Kriz, işçi sınıfının kendiliğinden hareketlenmelerinin radikal biçimler alması konusunda bir itki yapmaktadır. Türkiye Komünist

Partisi, bu itkiyi de hesaba katarak, henüz küçük gerilim ve direniş noktaları olmanın ötesine geçemeyen sınıfsal tepkileri, her bir örnekte yakından takip etmeli, bu tepkilerin parçası ve mümkünse öncüsü olmalıdır. Krizin derinleşmesi, bu tepkilerin şimdiden öngörülemez nedenlerle ve yine öngörülemez örneklerde kayda değer toplumsal patlamalara dönüşme olasılığını artıracaktır. Parti, bu nedenle önemli / önemsiz ayırımına girmeden, işçi sınıfı içindeki en küçük hareketlenme eğilimini bile değerlendirmeli, ciddiye almalıdır.

3.2 Henüz sınırları ve şiddeti belirsizliğini koruyan krizin özellikle hangi sektörlerde tekelleşme olgusunu güçlendireceğini kestirmek güçtür. Sermaye sınıfının iç dengelerinde tanık olduğumuz oynamalar ve yanı sıra ekonominin yapısında gerçekleşen dönüşümler her bir faaliyet alanındaki aktörlerin sayısını da değiştirecek, bazı sektörler yıkıma terk edilirken bazı sektörlerde krize rağmen balonlar oluşacaktır. Ancak yine de “daha zayıf” kapitalistlerin güçlüler lehine sahnedeki çekildiğini varsayarsak, krizin orta vadede başlayarak, Türkiye kapitalizminin tekeli karakterini güçlendireceğini söyleyebiliriz. Küçük ve orta ölçekli işletmelerde patronların krizin etkisini hissettikçe işçilere karşı daha fazla saldırganlaştıkları gerçeğinden hareketle, emek-sermaye çelişkinin özellikle keskinleştiği küçük ve orta ölçekli işletmelerde yürütülecek mücadelenin önem kazanacağı varsayılabilir. Bu işletmelerde “zor durumdaki patron”la uzlaşma eğilimlerinin gerek sendikal çevrelerde, gerekse işçiler arasında oldukça yaygın olduğu bir gerçektir. Türkiye Komünist Partisi, ücretli emek sömürsünün söz konusu olduğu her yerde emeğin mümkün olan en ileri noktada mevzilenmesi için uğraşmalı, işçi sınıfının örgütlenmesi, kendi hakları için mücadele etmesi ve taleplerini siyasal düzleme taşıması ve artık güncel karşılığı daha somut hale gelen yeni bir sınıf hareketi yaratma hedefinin yaşama geçirilmesi için çaba harcamalıdır. “Anti-tekeli mücadele” adına sermaye sınıfının görece zayıf kesimlerine anlayış gösterilemez. Tekellere karşı mücadele, tekeli kapitalizme karşı siyasal, ideolojik ve kültürel mücadeledir; “zor durumdaki kapitalistlerin kamu kaynaklarıyla kurtarılması talebi”ni asla içermez.

3.3 Geride bıraktığımız dönemde sınıf karakteri, örgütlülüğü ve mücadelecilikleri büyük bir aşınma geçiren sendikal yapıların işçi sınıfının kriz karşısında gösterdiği kendiliğinden radikalleşmeyi kucaklama yetenekleri oldukça zayıftır. Dalga kıran işlevini üstlenecek olan sarı, işbirlikçi sendikaları deşifre etmek görevinin dışında, TKP, bu süreçte ilerici sendikal odakların mücadelesine omuz verecek, bu odakların sınıf sendikaları haline dönüşmesine katkıda bulunmayı önemseyecektir. Diğer yandan “yeni bir işçi sınıfı hareketi yaratmak” karar ve hedefimizin, içinde bulunduğumuz koşullarda bir dizi yeni olanakla buluşmakta olduğu açıktır.

3.4 Krizin, zaten şişkin hale gelmiş olan hizmet sektörünün ağırlığının artması ve bazı endüstrilerde yaşanan yıkımın yeni boyutlar kazanması gibi sonuçları da olacaktır. Türkiye’de sanayi üretiminde son on yıldaki artışın temel nedenlerinden olan otomotiv sektöründeki daralmanın ekonomide yapısal sorunlar yaratması beklenmelidir. Gelişmelerin sermaye sınıfının iç dengelerinde ne gibi değişiklikler ortaya çıkaracağı belirsiz olsa da, hükümetin krizi bu değişiklikleri zorlamak ve tarikat sermayesini güçlendirmek için kullanma niyetinde olduğuna dair açık kanıtlar bulunmaktadır. AKP, bir yandan İslami sermayeye yeni alanlar açmakta ve kamu harcamalarında aslan payının belli çevrelere düşmesi için her yolu denemekte, öte yandan emek düşmanı ve açık piyasacı politikalarda en küçük bir sapmaya yol açmayarak geleneksel sermaye çevrelerinin çıkarlarını gözetken bir parti olarak seçenezsiz olma durumunu korumaya çalışmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye’nin güçlü sermaye gruplarının AKP’nin kapitalist hiyerarşiye dönük müdahalelerine büsbütün kayıtsız kalması söz konusu olamaz. Ergenekon operasyonu belli müdahale araçlarını yitiren ya da en azından bu araçların müdahale gücünün azalmasına razı olan büyük sermaye gruplarının AKP’nin açıklarını araması ve daha kontrol edilebilir bir hükümet için seçenek yaratmaya çalışması son derece doğaldır. Operasyonun AKP’yi kontrol altında tutmayı kolaylaştıran bazı mekanizmaları boşa çıkardığı, devletin iç yapılanmasında yeni dengeler yarattığı açıktır.

3.5 Geleneksel büyük sermayeyi açmaza sürükleyen bir diğer olgu, iç dinamiklere dayanarak AKP’yi gerçekten sıkıştırarak müdahaleler yapılmasının sola alan açacak olması ve bu müdahalelerin yaratacağı siyasal dinamiklerin kabul edilebilir sınırların ötesine geçme olasılığının bulunmasıdır. Korkak ve gerici Türkiye burjuvazisinin bunu göze alması olanaksızdır. Bu nedenle kapitalist sınıfın açık ara liderliğini yapan geleneksel sermaye grupları, bir yandan AKP’yi ona asıl güç aktaran emperyalist merkezlerin desteğiyle geriletme, öte yandan da onunla uzlaşma zeminini her daim güçlü tutarak sermayenin iç dengelerinde radikal değişikliklerin önüne geçmek için çaba harcamaktadır. Bu koşullarda Türkiye Komünist Partisi’nin hem sistemin ve sermaye sınıfının bütününe karşı politikalar yürütme kararlılık ve alışkanlığını sürdürmesi hem de gerilimlerin belli hedeflere odaklanmak konusunda yarattığı olanaklardan yararlanması gerekir. Bu anlamda “AKP karşıtlığı”, partimizin sermaye egemenliğine karşı mücadelesinde toplumsal duyarlılıklara seslenme ve o duyarlılıkları besleme

açısından en fazla başarı elde ettiği çalışma olmuştur. Bu çalışma tarzının önümüzdeki dönem daha etkili araçlarla sürdürülmesi gerekmektedir.

3.6 AKP'ye kriz gibi nesnel olguları dahi belli bir proje lehine kullanma cesareti veren, bu partinin siyasal ve ekonomik dinamikleri aynı anda birbiri için kullanabilme yeteneğidir. Toplumsal tabanı, ideolojisi, karmaşık uluslararası ilişkileri ve örgüt yapısı AKP'nin siyaseti ekonomik çıkarlar, ekonomik gücü siyasal hedefler için dolaylı bir biçimde harekete geçirmesini olanaklı hale getirmektedir. Nitekim, büyük burjuvazinin AKP'den aynı anda hem heyecan duyması hem de kaygılanmasının temel nedenlerinden biri budur. AKP siyasal ve ekonomik yaşamı birebir örtüştürerek bir yandan sermaye sınıfına muazzam bir hız ve yasa tanımazlık kazandırırken, öte yandan "iktidar" olanaklarını, sermaye sınıfının alışkın olduğu hiyerarşik düzene tam uyum göstermeden kullandığı için rahatsızlık yaratmaktadır. Ancak siyaset ve ekonominin bu ölçülerde üst üste binmesinin asıl toplumsal sonuçları üzerinde durulmalıdır. Türkiye Komünist Partisi'nin uzun süredir dillendirdiği toplumsal çürümenin yeni bir evreye taşınmasının temel nedeni, geniş anlamıyla siyaset kurumunun ekonomik faaliyetin bir konusu haline gelmesidir. Kriz, bu olguyu daha da güçlendirecektir. Dolayısıyla, toplumsal çürümeye karşı ideolojik ve kültürel mücadeleyi sürdürürken, "iş dünyası"nın siyaseti işgaline özel bir önem verilmelidir. Sorun tek başına emekçi yığınların siyasal alandan uzaklaştırılması olarak tarif edilmemelidir. En büyük tehlike, geniş toplumsal kesimlerin siyasetle kurdukları ilişkinin bir alışverişe dönüşmesidir. Bencillik, köşe dönücülük, adalet duygusunun yitimi gibi kavramlarla ifade ettiğimiz toplumsal çürümeye yeni bir evreye ulaşılmıştır: Milyonlarca yoksul insan siyasete, dünyaya ve memleket meselelerine sınıfsal çıkarlar, kamu çıkarları açısından değil, içeriğini burjuva ideolojisinin belirlediği bir "ticari işlem" olarak bakmaya başlamıştır. Krizin bu bakış açısını yaygınlaştıracığı gerçeğinden hareketle, Türkiye Komünist Partisi ulusal ve yerel ölçekte siyasetin ticarileşmesine karşı etkili bir mücadele başlatmalıdır.

3.7 Bu bağlamda, AKP'nin, yoksullaşan ve çaresizleşen emekçi sınıfların elinden her tür iradeyi alıp yerine koyduğu "sosyal yardım" mekanizmaları daha yakından takip edilmelidir. Kömür ve gıda dağıtımı, aşevleri, aynı ve nakdi yardımlar, "rüşvet" ve "seçim yatırımı" olarak hafife alınmamalıdır. Kamu kaynaklarını kapitalist sınıf yararına yağmalayan, bütün zenginliklere el koyan siyasi iktidarın, bu yağmanın toplumsal sonuçlarını hafifletmek için ve kendi siyasal ve ideolojik hedefleri doğrultusunda geliştirdiği mekanizmalar, işçi sınıfının kapitalist ülkelerde çok uzun mücadelelerle elde etmiş olduğu toplumsal kazanımların yerine kapitalizm öncesinden kalma himaye biçimlerini çağırıştıran uygulamaların devreye sokulması anlamına gelmektedir. Muhtaç hale gelen insanları bu himaye biçimlerinden uzak durmaya çağırmak ve ahlaki kriterlerle sorgulamak bir yerden sonra anlamsızdır. Kimi burjuva partilerinin hükümete karşı kullandığı "oyum satılık değil" temasına ortak olmak yerine, aslında kamu kaynakları kullanılarak işletilen sadaka sisteminin toplumda yarattığı beklentiyi kamucu bir çerçeveye yeniden üretmek, bu beklentiyi sosyal hak talebine dönüştürmek gerekir. Solu dinci ideolojiler deposu haline gelen yoksul mahallelere sokacak temel doğrultu budur.

AKP Hükümeti eli ile yürütülen saldırıların üzerinde durulması gereken diğer bir boyutu da eğitim ve sağlık alanındaki düzenlemelerdir.

Hem uluslararası alanda hem de Türkiye'de sağlık hizmetlerindeki yetersizlikler 'sağlık reformları' adı altındaki ideolojik girişimlerle halktan gizlenmektedir. Reformların temel amacı sağlık finansmanı ve sağlık insangücü alanında sermayenin ve kapitalist düzenin önünü açmaktır. Finansmanda fon oluşturma yöntemi ile sermayenin geliri garanti altına alınmak istenmekte, sağlık insangücü alanında ise sağlık emekçilerinin çalışma koşulları üzerinde oynanarak sömürülmesi kolaylaştırılmaktadır.

Eğitim alanında paralel yaklaşımlarla uygulanmakta olan politikaların ulaştığı nokta aynıdır. Bir yandan bu alandaki özel sermaye yatırımları, doğrudan kamu fonları ile desteklenip geliştirilirken, bir yandan da eğitim emekçilerinin sermayenin ölçsüz sömürsüne boyun eğmesini sağlayan adımlar atılmaktadır. Dersane öğretmenliği, sözleşmeli öğretmenlik ve özel eğitim kurumlarında öğretmenlik, emekçiler için ağır sömürü seçeneklerinden birini seçmeye zorlanmaktan başka bir anlam taşımamaktadır.

3.8 İşsizliğin artması, çalışma koşullarının giderek kötüleşmesi, iş kazaları, Türkiye ekonomisinin giderek daha dengesiz hale gelmesi, iç ve dış borçların yarattığı tehlike, emekçileri de içine alan "tüketici borçlanması" ve yukarıda sözü edilen "sadaka sistemi" hem çürümeye hem dincileşmeye işaret etmektedir. Bu sosyo-ekonomik tablo sermaye sınıfı açısından dinin toplumsal etkisi artırılmadan sürdürülemez. AKP'nin hükümetteki onca yılından sonra "az yıpranması"nın nedenlerinden biri sermaye sınıfının bu açık ihtiyacıdır. Tersinden, toplumdaki

dincileşmenin de AKP'yi daha dirençli hale getirdiği söylenebilir. Solda bazı kesimlerin gericiliği artık sosyolojik bir gerçeklik olarak kabullenmesi ve bu konuda havlu atması, bir bakıma, iktidar hedefinden vazgeçilmesi anlamına gelmektedir. Dinin toplumsal ve siyasal alandaki rolünün artışına karşı ilkesiz ve adamsendeci tutum geliştirenlerin “inançlı insanların çoğunlukta olduğu emekçi kitleler nezdinde kabul görme” arayışlarının hiçbir karşılığı bulunmamaktadır. Türkiye Komünist Partisi'nin inanan kitlelerin inanç ve ibadet özgürlüğüyle bir sorunu olamaz, tehlike siyasal ve toplumsal alanın din kurallarına göre şekillendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Böylesi bir dincileşmeye karşı durmadan Türkiye'de eşitlikçi bir siyasal çıkış gerçekleştirilemez. Ülkemiz, burjuva devriminden neredeyse bir yüzyıl sonra, bizzat burjuva düzeni tarafından laiklik ilkesinin rafa kalkışına tanıklık ettiyse, bundan sonrasında aydınlanma bayrağı işçi sınıfının elinde dalgalanacaktır.

3.9 TKP'nin Dokuzuncu Kongresi'nin ana temalarından biri olan “gençliğin kazanılması/ gençlerin kazanması”, bu bağlamda büyük önem kazanmaktadır. Toplumsal çürüme ve dinci gericiliğe karşı bir direnç oluşturulacaksa, işçi gençliğin ve giderek daha büyük bir kesimi işçi adayı haline gelen öğrenci gençliğin bunun en önemli unsuru olduğu açıktır. TKP krizin arayış içine soktuğu emekçi gençlerin aydınlanmacı ve yurtsever bir kimlikle memleketi sahip çıkmaları için her tür siyasal ve ideolojik aracı geliştirmek konusunda kararlıdır. Mart ayında toplanacak “Gençlik Meclisi” bu kararlılığın bir ifadesidir. Yeni bir sınıf hareketinin yaratılması, genç işçilerin sorun, beklenti, talep ve davranışlarını merkeze koyan ve bunları devrimci bir perspektifle dönüştüren bir yaklaşımı gerektirmektedir.

3.10 İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalist sistemin sosyalizme karşı yürüttüğü açık ve örtülü savaşların önemli ama kişisiz bir öznesi haline gelen Türkiye Cumhuriyeti'nin Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte bir misyon ve yön bunalımına girmesine ve bunun sonuçlarına ilişkin parti belgelerinde ayrıntılı değerlendirmeler mevcuttur. Bu belgelerde, emperyalist ülkelerin üç müdahale alanı Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'nun kesişim noktasında olan Türkiye'nin bu müdahalelerin hem bir aracı hem de hedefi olduğu açık bir biçimde ortaya konmuştur. Zaten Türkiye, doğrudan ve açık müdahalelerle tasfiyesi ya da dönüştürülmesi güç bir ülkedir ve ancak başka bölgesel pratiklerin parçası haline getirilerek emperyalist bir operasyon için olgunlaştırılabilir. Bu anlamda Türkiye'de devletin Yugoslavya, Irak ve Kafkaslar'da ABD ve NATO'nun parçalayıcı savaşlarına ortak olmak konusundaki hevesi ve Türkiye'nin iç sorunu olarak Kürt sorununu bölgesel dinamiklere tabi uluslararası bir sorun haline getirmedeki ısrarı, hem sınıfsal körlükle hem de emperyalist projelere aşırı bağımlılığın yarattığı uşaklık ruhuyla ilintilidir. Türkiye Cumhuriyeti, bir süredir açıkça tasfiye girişimi ile karşı karşıyadır. Uzun zaman alacak ve ancak komünistlerle yurtsever güçlerin çabasıyla durdurulabilecek bu yıkım sürecinde, Türkiye'nin yakın geleceğinde militarist eğilimler güç kazanacaktır. Emperyalizmin Türkiye'yi bölgeye ve bölgesel çatışmalara çekerek hem onun silah gücünden yararlanmak hem de onu zayıf düşürmek için fırsat aradığı ve gerek AKP'nin gerekse ona seçenек olarak gösterilen CHP ile TSK'nın bu doğrultuda rol kapma yarışına girdiği bir dönemde TKP Kürt sorununda şimdiye kadar titizlikle savunduğu ilkelerin pratik karşılıklarını yaratmak için çabalarını yoğunlaştırmalıdır. Krizin bu bağlamda emperyalistlerin ve Türkiye burjuvazisinin militarist eğilimlerine “ekonomik” ve “siyasal” açıdan ek bir motivasyon sağlayacağı unutulmamalıdır. Türkiye'de sermaye iktidarı tarihsel olarak da, güncel konjonktür açısından da militarizme mahkumdur. TKP militarizme karşı mücadeleye daha fazla önem vermelidir.

AKP eliyle gerçekleştirilen “açılımlar” olarak sunulan TRT Şeş benzeri manevralar ise, halk düşmanı sermaye politikalarına zaman ve mevzi kazandırmaktan başka herhangi bir sonuç getirmeyecektir. Yine parti, ABD ve AKP hükümeti tarafından etkili bir biçimde uygulamaya konan “*Barzanici çözüm*”e karşı tepkileri, Kürtlerle ilgili her şeye düşman olan faşist-ırkçı kesimler ile önemsizleşme ve devre dışı bırakılma kaygısına “rol kapma” arayışlarına giren bazı Kürt öznelerinin gölgesinden kurtarmalıdır. “Barzanici çözüm”, Ortadoğu'nun yeniden yapılandırılması, Türkiye'nin dönüştürülmesi gibi iç içe geçen emperyalist hedeflerin önemli bir unsurudur. Bu hedeflere ulaşmak için ABD ve AKP'nin elindeki en önemli araçlar özelleştirmeler, yerelleştirme, yerli ve yabancı sermayeyi teşvik ve dincileştirme politikalarıdır. Bu ülkenin bütün emekçilerini doğrudan ilgilendiren bu politikaları bozucu çalışmalar aynı zamanda Kürt sorununda birlikçi ve anti-emperyalist bir tutumun başarısının biricik yoludur.

3.11 Kriz süreci, Yurtsever Cephe'nin toplumsal temellerinin güçlendirilmesi ve temel çalışma alanlarında kitlesel bir harekete dönüşmesi için yeni olanaklar sunmaktadır. Özellikle Yurtsever Cephe İşçi Birliği'nin işçi sınıfının gereksindiği yaygın örgütlenme kanallarını oluşturması, yeni bir sınıf kimliğinin ortaya çıkması için ortaya çıkan fırsatların değerlendirilmesi sınıf hareketindeki tıkanmanın aşılmasına yardımcı olacaktır.

4.1 Cumhuriyetin kazanımlarının neden tehdit altında olduğu 2008 Parti Konferansı'nda kabul edilen “Felaketin Eşiğinde” broşüründe açık bir biçimde ortaya konmuştur. Burjuvazinin iktidarı aldığı andan itibaren gericileştiği

gerçeği cumhuriyetin kazanımlarının sermaye egemenliğinde emekçiler açısından tümüyle değer yitirmesi anlamına gelmez. Günümüz dünyasının parçalayıcı / bölücü ve gericileştirici dinamikleri karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nin hâlâ nesnel bir direnç oluşturduğu açıktır. Sosyalizm, Türkiye'de ancak bu dirençten güç alarak gerçek devrimci bir alternatif haline gelebilir. Kapitalizmin ve sermaye sınıfının söz konusu nesnel dirence hiçbir şey katmadığı, tersine bu direnci kırıcı girdiler yaptığı bir dönemde cumhuriyetin kazanımlarına sahip çıkmak, Türkiye işçi sınıfı adına komünistler ve onların dostlarının tekelindedir. Türkiye'nin bir İslam ülkesine dönüşmesi ve bölgesel açılımlar adına gevşek bir yapıya kavuşturulmasını engelleyecek tek şey bir sosyalist devrimdir.

4.2 Dincileşme ve idari anlamda gevşetilme süreci parti yayınlarında zaman zaman "Yeni Osmanlılık" olarak adlandırılmaktadır. Bunun keyfi bir tercih olmadığı, son dönemde liberal ve dinci basının yoğun Osmanlı kampanyasıyla kanıtlanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun İttihat Terakki son dönemi ve cumhuriyetin kuruluş yılları, bu kampanyaların hedefi haline gelmiştir. Amaç, Türkiye burjuvazisinin "devrimci" dönemindeki korkaklıklarını, tutarsızlıklarını, emekçi halka ve halklara karşı işlediği suçları ortaya çıkarmak değil, Anadolu coğrafyasında şimdiye kadar yaşanan en radikal dönüşümün tarihsel meşruiyetini ortadan kaldırmaktır.

4.3 Yeni Osmanlılık, ABD'nin Ortadoğu politikasına da denk düşmektedir. Kürtlere eşit ve özgür bir yaşam olanağı vermekten aciz Türkiye, umudunu Irak'taki Kürt egemenlerle ittifak politikasına bağlamıştır. İttifak, ABD işgaliyle gevşetilmiş Irak'a siyasi, ekonomik ve askeri olarak sokulan Türkiye'nin de gevşetilmesine yardımcı olacaktır. İttifakın tutkalı piyasa ve dindir. Laiklik, ulus-devlet ve egemenlik kavramlarına bu ittifakta yer yoktur.

4.4 Krizle daha kırılğan hale gelen Türkiye'de cumhuriyetin tasfiye sürecinde belli eşiklerin aşılmasını kolaylaştıracak sarsıntıların yaşanması beklenmelidir. İşsizlik ve yoksulluk baskısı altındaki toplumun bu doğrultudaki gelişmelere büsbütün duyarsız ve tepkisiz kalması söz konusu olamaz. Bu nedenle yakın gelecekte siyasal ve ideolojik karşıtlıkların hangi eksende kurulacağı çok büyük bir önem kazanmaktadır. Avrupa Birliği'nin doğrudan girişimleriyle Türkiye'deki etkili çevrelerin ısrarla milliyetçi-liberal kamplaşmasını provoke etmek için uğraşmalarının nedeni, bu kamplaşmada ortaya hangi güç dengesi çıkarsa çıksın, sonucun değişmeyecek olmasıdır. Milliyetçi-liberal kutuplaşması, tasfiyenin kanlı mı kansız mı olacağını belirlemekten başka bir işe yaramayacak ve toplumdaki direnç odaklarını paralyze edeceği için, tasfiyeyi hızlandıracaktır. Son dönemde Kürt sorununa ek olarak Ermeni başlığının sürekli gündemde tutulması, emperyalizmin bu kutuplaşmanın sağladığı olanaklardan vazgeçmeyeceğini göstermektedir. Ermenilerin yaşadığı trajediyi toplumsal bilince çıkarmak, bunun üzerinden halklar arasında kardeşliği güçlendirmek gibi soylu niyetler taşımayan çevrelerce sürdürülen girişimler ve bu girişimlere soldan destek verenler Türkiye'yi karartacak bir fay hattına yeni gerilimler yüklemektedirler. Oysa Türkiye'de pozitif sonuç verebilecek iki eksen vardır. Aydınlanmacılıkla gericilik ve işbirlikçilikle yurtseverlik arasındaki gerilimler devrimci bir enerji barındırmaktadır. Bu iki başlığın yerine milliyetçi-liberal geriliminde saf tutma isteği solu kötürümleştirmektedir. Milliyetçi-liberal saflaşması açık yıkıcı özelliklerinin yanı sıra, emek-sermaye çelişkesinin yeniden üretileceği zemini de dağıtmaktadır. Aydınlanmacılıkla gericilik ve işbirlikçilikle yurtseverlik arasındaki hesaplaşma ise emeğin sermayeyle hesaplaşmasına denk düşürülebilir ve düşürülmelidir de. Türkiye Komünist Partisi, kriz sürecinde devingenleşmeye başlayan Türkiye toplumunda bütün siyasal açılım ve ittifaklar politikasını bu denkliği sağlamak üzere şekillendirmelidir. Sözü edilen iki gerilim ekseninin Türkiye'yi sosyalist devrime taşıma olasılığı vardır ve TKP kriz döneminde bu olasılığı merkeze koyarak siyaset yapacaktır.